

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

VI. De feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

§. 9. In quibus rebus consistat mutuum.

Quod fieri non potest, nisi in rebus, quæ mutuam functionem recipiunt, hoc est, quæ numero, pondere vel mensurâ constant. Nam in aliis rebus ideo in mutuum non igitur, quod aliud pro alio solvi non potest, iavito creditore, d. l. 2, §. 1. Si quidem in aliis rebus cadit affectio.

§. 10. De pacto vel stipulatione adjecta mutuo.

Et cum mutuum re contrahatur, profectò conveniri non potest, ut plus, quam datum est, reddatur, puta, undecim pro decem, l. Rogasti 11, §. si tibi dedero D. Si cert. pet. ne quidem accedente stipulatione; cum hæc res in usuram incidere, non solum jure Canonico, sed & lege divinâ improbatam, cap. Consuluit 10, Ext. De usur. de quolatum inf. tit. de usur.

DE PRECARIIS.

TITULUS V.

§. 1. Quid Precarium, & in quo conveniat cum Commodato, & ab eodem distet.

Precarium est, quod precibus petendi utendum conceditur, tamdiu, quamdiu is, qui concessit, patitur, l. 1, in princ. D. De precario. Convenit cum Commodato in eo, quod dis, qui commodat, etiam permittat uti re commodatâ, d. l. 1, §. fin. Distat verò, quod Precarium ad certum tempus & præscriptum usum non detur, commodatum contra, §. 1. sup. de commod. vide Covar. Var. resol. lib. 3, cap. 15, num. 7.

§. 2. Tempus certum precario adjectum rejicitur à precario.

Hinc aliàs quæsitum fuit: Si precarium ad certum tempus, veluti, ad Calendas Januarias concessum fuerit, an precario possidens in eum diem se tueri possit, ne ante ab eo res avocetur? Et responsum est, nullam vim esse hujus conventionis; cum adjectum tempus naturæ precarii repugnet, l. Cum precio 12, D. De precar. & cap. fin. Ext. eod.

§. 3. Ad quid tenetur precario possidens.

Quò etiam fit, ut propter hanc liberam revocationem. Vbi scilicet indefinitè conceditur precarium; aliàs si in certum usum, esset commodatum.

cationem concedentis, is, qui precario possidet, non tenetur ultra dolum & latam culpam, quæ dolo proxima est, l. Quasitum 3, §. Et illud annuatur cum §. seq. D. eod.

De precaria.

Extat & hoc jure Canonico contractus precariæ, quo pro re donata Ecclesiæ donatori in vicem, tripulum vel duplum in usum fructum redditur ab eadem Ecclesia, juxta decisionem can. Precaria x. quas. 2. Unde pro arbitrio concedentis non revocatur precaria, sed expirat morte accipientis, cap. fin. in fine Ext. hoc tit. juncto il. cum. Precaria: dummodò precaria rationabiliter facta sit; alioqui à concedentis successore impunè revocatur, can. De precariis d. qu. 2, & cap. 2, Ext. eod. vide Pat. norm. & alios Ext. in hunc tit. De quinquennio autem in quinquennium precariæ revocatio fieri jubetur, cap. 1, Ext. hoc tit.

NOTATIO in Tit. 5.

b. Videtur hujus precariæ vestigium extare apud Justinian. §. si verò aliquis, Novell. 110, de alien. & emphyt.

DE FEVDIS.

TITULUS VI.

§. 1. Feudum quid?

Feudum est beneficium, quod ex benevolentia ita datur alicui, ut proprietas quidem rei immobilis beneficiatæ penes dantem maneat, usufructus verò illius ita ad accipientem

transcat, ut ad eum hæredesque ejus masculos, si ve fœminas (si de his nominatim sit dictum) in perpetuum pertineat: ad hoc, ut ille & hæredes ejus fideliter domino servant; si ve servitium illud

lud nominatim, quale esse debeat, sic expressum, siue indeterminatè sic promissum, c. 1, § beneficium iii. In quib. casib. feudum amit. 2, F. 27, a

§. 2, Quibus permittitur est Feudi concessio

Et Feudi quidem concessio unicuique laico permittitur, qui liberam rem suarum administrationem habet, cap. 1, Per quos fiat invest. junct. l. In re mandata. 2. Cod. Mandati. At in Ecclesiasticis contra est, cap. unico De reb. Eccles. non alien. in Extravag. com. c. 2, Ext. De locato, cap. Episcopum vel Abbatem, F. 6, præterquam si feudum legitime semel constitutum, juxta §, neque sup. De reb. Eccles. non alien. ad Ecclesiam morte Vasalli redierit: qua specie Prælati ejusdem Ecclesiæ potest idem liberè alteri conferre in feudum; dommodò id ex re Ecclesiæ futurum arbitretur, cap. 2, Extravag. hoc tit. Item si à Vasallo illicitè alienatum fuerit feudum, & sic ipso jure commissum, potest Prælati idem feudum alteri dare etiam filio vel consanguineo ejusdem Vasalli. Quod & meritò observatur, ubi feudum alienatum difficile recuperatum est; ut & hoc casu possit Prælati alteri potentiori feudum cedere; qui idem à se revocatum ab Ecclesiâ recognoscat, d. cap. 2, b Neque dubium est, in propriis bonis, id est, prospectu suo, non Ecclesiæ acquisitis, posse Clericum feudum constituere, cap. 1, in princ. De clerico qui investituram facit 2, F. 35, cum hæc à bonis laicorum minimè distent, cap. Quia nos 9, cap. Relatum 12, circa fin. Ext. De test. can. Quicumque XII. quæst. 3.

NOTATIO IN Tit. 6.

a Hac descriptio ex hbris Feudorum desumpta, etsi plerisque prolixior videatur, tamen Feudi naturam rectè explicat, prout communiter Feudum concedi solet; & in dubio ita concedi intelligitur. Unde hac descriptione non continentur feuda, quæ singularem naturam habent: qualia sunt feuda Castaldia, & Guardia, & qua loco mercatus dantur; de quibus in cap. 1, de feudo guardia & castaldia 1, F. 2, Adde & consuetudine loci & conventionem inter dominum & vasallum, ab hac natura feudi quandoque discedit; ita tamen, ut qua in parte discessum non est, retineant tamen in cetero communem naturam feudi, cap. 1, de feudo non habente propt. dat. 2, F. 48, & cap. 1, §. feudum ea lege, Si de feudo defun-

cti, 2, F. 26, Nomine autem ususfructus in descriptione, non venit ususfructus proprie dictus (nisi qui feudum ad hæredes non transfret, §. finitur, Inst. De usuf.) sed utile dominium siue omnis utilitas rei feudalis perpetua. Quod verò ad benevolentiam attinet, ea non strictè accipienda est, quasi debeat esse mera & omnino gratuita sed sufficit eam habere aliquam rationem beneficii siue benevolentia, arg. l. Titius 1, D. De obseq. à liber. Unde absurdum non est, Feudum pecunia aut alia re comparari posse, cap. 1, De investitura in mar. fact. 2, F. 15, cap. 1, Quænammod. feud. ad aliam pert. 1, F. 24, cap. 1, De natura feudi, F. 7, & cap. 1, De benef. fratri, 1, F. 10, dummodò id fiat benevole & cum gaudio accipientis; cap. 1, §. beneficium In quib. caus. feud. amit. 2, F. 15, Rei immobilis appellatione continentur non solum res soli, sed etiam quicquid solo coheret, ut sunt domus, vineæ, arbores in superficie soli constituta. Item ea, quæ inter mobilia rediguntur: veluti, cum de camera, id est, arario vel de caverna, id est, de penuario, horreo, vel cellario feudum conceditur, cap. 1, §. sciendum De feudi cognit. 1, F. 1, vel etiam ex annuis redditibus; nam & hi inter mobilia recensentur, cap. Exivi §. cumque annui De verb. signif. in Clement. Item immobilium loco sunt, Regnum, Ducatus, Marchia, Comitatus, Iurisdiclio, quæ similiter in feudum rectè dantur, cap. Pastoralis De re judicata in Clem. cap. 1, Quis dicatur dux 1, F. 10, cap. 1, De feudo March. 1, F. 4, & cap. Si diligenti 17, Ext. De præscript. Quo verò ad hæc verba descriptionis, ut ad eum hæredesque suos masculos: hæc significatur, in materia Feudali hæredum appellatione non contineri feminas, nisi nominatim de his dictum sit Probat etiam textus in c. 1, §. similiter verb. profectò De lege Corradi 1, F. 34, Unde mihi semper suspecta visa fuit Doctorum distinctio inter feudum ex pacto & providentia, & hæreditarium feudum, Andr. Gail. l. 2, obser. 154, & Did. Covar. Var. resolut. lib. 1, c. 18, num. 4.

b Licet textus in cap. 12, Ext. de feud. quo prædicti tres casus textus nostri continentur, disertè loquatur de Episcopo idem tamen pertrahendum est ad reliquos Prælatos Ecclesiarum; cum nullam diversitatis rationem videamus. Vide qua hæc de re scripti sui Clarus in §. Feudum qu. 13, Nos brevitate, quantum possumus, consulimus.